

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Planologie, Bezwaar en Beroep
Behandelaar: M. Moulijn

Voorstelnr.
Barneveld, 24 augustus 2026
Portefeuillehouder: D.G. de Vries

Onderwerp: Collegevoorstel consultatie actualisatie Participatiebeleid en bijbehorende verordening

Gevraagde beslissing:

1. Het format consultatie actualisatie Participatiebeleid 2027-2031 en Verordening burgerinitiatief, inwoners- en overheidsparticipatie gemeente Barneveld vast te stellen.
2. De opgenomen consultatiepunten te gebruiken voor de consultatie van de raad in de vergadering van de commissie Bestuur van 22 september 2026.

1. Inleiding

In 2022 heeft de gemeenteraad het Participatiebeleid vastgesteld. De afgelopen jaren heeft de gemeente ervaring opgedaan met participatie bij beleid, projecten en initiatieven. Het Participatiebeleid is geëvalueerd en ook zijn er nieuwe wettelijke kaders in werking getreden, waaronder de Omgevingswet en de Wet versterking participatie op decentraal niveau. Op basis van deze ontwikkelingen is een concept Participatiebeleid 2027-2031 opgesteld. Ook is er een nieuwe verordening opgesteld, de Verordening burgerinitiatief, inwoners- en overheidsparticipatie. Daarbij zijn ervaringen uit de praktijk - zowel in onze als andere gemeenten -, aanbevelingen uit de evaluatie, nieuwe wetgeving en de VNG-modelverordening betrokken. Een overzicht van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Participatiebeleid 2022 en de verwerking van de aanbevelingen uit de evaluatie is opgenomen in de bijlage bij het consultatiedocument.

Met deze consultatie wordt de gemeenteraad vroegtijdig betrokken bij de belangrijkste keuzes in beide documenten, zodat de overwegingen van de raad kunnen worden meegenomen bij het opstellen van de definitieve voorstellen.

2. Beoogd effect

De gemeenteraad vragen om richtinggevende input op de belangrijkste beleidsmatige keuzes in het concept Participatiebeleid 2027-2031, de concept Verordening burgerinitiatief, inwoners- en overheidsparticipatie en de participatieplicht onder de Omgevingswet.

De opbrengst van de consultatie wordt gebruikt bij het opstellen van de definitieve voorstellen die later dit jaar ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

3. Argumenten

3.1 De raad wordt vroegtijdig betrokken bij de belangrijkste beleidskeuzes

Met deze consultatie wordt uitvoering gegeven aan de afspraak om de gemeenteraad vroegtijdig te betrekken bij de herijking van het participatiebeleid en de totstandkoming van de participatieverordening. Hierdoor kunnen aandachtspunten van de raad worden meegenomen voordat de definitieve voorstellen worden opgesteld.

3.2 De lessen uit de evaluatie zijn verwerkt

Het concept Participatiebeleid 2027-2031 bouwt voort op het beleid uit 2022 en geeft invulling aan de aanbevelingen uit de evaluatie van het participatiebeleid 2022-2025.

3.3 Er wordt invulling gegeven aan nieuwe wettelijke verplichtingen

De concept Verordening burgerinitiatief, inwoners- en overheidsparticipatie geeft uitvoering aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau en sluit aan bij de Omgevingswet.

3.4 De consultatie draagt bij aan een zorgvuldig besluitvormingsproces

De consultatie biedt ruimte om richtinggevende keuzes van de raad te betrekken bij de verdere uitwerking van het participatiebeleid, de participatieverordening en de participatieplicht onder de Omgevingswet.

4. Kanttekeningen

4.1 De consultatie is meningsvormend

De consultatie is bedoeld om richtinggevende input van de raad op te halen over belangrijke beleidskeuzes. Het college blijft verantwoordelijk voor de uiteindelijke afweging en het opstellen van de definitieve voorstellen.

4.2 Verschillende opvattingen zijn mogelijk

Participatie vraagt om bestuurlijke, juridische en praktische afwegingen. Het is mogelijk dat tijdens de consultatie verschillende of tegenstrijdige aandachtspunten naar voren komen. Deze worden betrokken bij de verdere uitwerking van de definitieve voorstellen.

5. Financiën

De actualisatie van het participatiebeleid en het opstellen van de participatieverordening vindt plaats binnen de bestaande budgetten voor participatie.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

De consultatie van de raad maakt onderdeel uit van het proces om te komen tot een geactualiseerd participatiebeleid en een nieuwe participatieverordening. Daarnaast loopt momenteel een inwonerspeiling over participatie. Deze peiling bouwt voort op het onderzoek uit 2024. De resultaten worden naar verwachting in oktober 2026 opgeleverd en betrokken bij de verdere uitwerking van de definitieve voorstellen.

b) Communicatie

De consultatiestukken worden via de gebruikelijke besluitvormingsprocedures openbaar beschikbaar gesteld.

7. Vervolgstap

De opbrengsten van de consultatie en de inwonerspeiling worden betrokken bij de verdere uitwerking van:

- het Participatiebeleid 2027-2031;
- de Verordening burgerinitiatief, inwoners- en overheidsparticipatie;
- de toekomstige evaluatie van de participatieplicht onder de Omgevingswet.

De resultaten van de consultatie en de inwonerspeiling worden:

- geordend en geanalyseerd;
- afgezet tegen uitvoerbaarheid, juridische houdbaarheid, beschikbare capaciteit en financiële consequenties;
- beschouwd in relatie tot de aanbevelingen uit de evaluatie en de geldende wet- en regelgeving.

De uitkomsten worden vervolgens besproken in een **meningsvormend college** in oktober. In deze bijeenkomst bespreekt het college de opbrengsten van de consultatie en de inwonerspeiling. Op basis hiervan wordt bepaald welke onderdelen ongewijzigd blijven en welke onderdelen worden aangepast voordat de definitieve voorstellen worden opgesteld.

Bij de behandeling van de definitieve voorstellen wordt inzichtelijk gemaakt:

- welke aandachtspunten zijn ingebracht;
- hoe deze zijn beoordeeld;
- welke keuzes zijn gemaakt;
- hoe deze zijn verwerkt in de definitieve voorstellen.

Na besluitvorming door het college in november 2026 worden de definitieve voorstellen in december 2026 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.